Nr. 112. Piątek, 5. października 1928. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

Wolne miejsce na ogłoszenie

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok X. Rynek Budowlany: Rok I.

Nr. 112. **Piątek, 5. października 1928.** **Poznań.**

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU.

Rynek Drzewny: Rok X. **Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki.** **Rynek Budowlany: Rok I.**

PRZEDPŁATA na pazdziernik 1928 r. wynosi w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO I BUDOWLANEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: 2[illegible] gr. od miejsca milimetr. (strona czterołamowa). W tekście zaś lub przed tekstem: 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwułamowa) OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłosz. stosowny jest rabat. Dla poszukuj. posad przy jednorazowem ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowem 40 proc. i przy trzyrazowem 50 proc., rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

Stanisław Noakowski

Profesor Politechniki Warszawskiej, znany architekt, ceniony kolega, towarzysz i przyjaciel — nie żyje.

Urodził się w roku 1863, w cieniu starego parafjalnego kościoła nieszawskiego, jako syn miejscowego rejenta. Tutaj przeżył pierwsze wrażenia artystyczne, tutaj wyśpiewała mu owa wielka, wyrazista i natchniona sztuka poraz pierwszy pieśń własną, narodową pieśń swojską, zakutą w kamieniu starego, czerwonego kościoła ceglanego z białemi barokowemi szczytami i kapliczkami.

Stanisław Noakowski był nawskroś poetą i jako taki, wyczuwał każdą kartę naszej historji, dając jej pełne odzwierciedlenie w ramach artystycznych i romantycznych danej epoki, rekonstruując fantastyczne ościenia zamków, bogate wnętrza pałaców, stare dworki, ukryte wśród grusz i malw, lub też umeblowanie staroświeckie, zdobione zawiłym ornamentem lub monogramem.

Stanisław Noakowski był architektem-malarzem, nie krępującym się zagadnieniem konstrukcji budowlanych, rozwiązującym swym polotem malowniczość cudów architektonicznych, które mistrzowskiemi opowiadaniami wskrzesił w jego młodocianej duszy na swych lekcjach Bouchard, ówczesny nauczyciel rysunków w włocławskiej szkole realnej.

Wszystko, co mu przypominało historję ukochanej ojczyzny w otoczeniu architektonicznem uwiecznił na papierze, szkicował pilnie zaczytując się przytem w historji i oddając się wrażeniom, jakie na nim wywarły wymowne i w najwyższym stopniu dramatyczne rysunki mistrza Andriollego lub potężne i monumentalne obrazy Matejki, do których odnosił się z całą przynależną im czcią.

Prof. Stanisław Noakowski

Stanisław Noakowski, rozmarzony w swych widzeniach i w swej czci dla zabytków rodzimych w kościołach, pokrytych płytami pomnikowemi, renesansowemi z krwistego marmuru lub ciemnego bronzu, wśród blasku słońca przebijającego się przez średniowieczne witraże, wśród wspaniałych pomników przeżywał istne uczty artystyczne, których głębokie odczucie dziś jeszcze w nas samych wywołuje potężne wrażenie z rzeczywistości wieków przeszłych, skreślonych w pozostawionych nam rysunkach i obrazach.

Szkice to będą dla nas dziełem pamiątkowem, wielką księgą naszych zabytków, naszej architektury, którą skrzętnie kopjował, odtwarzając do niej tła historycznych epok wieków ubiegłych, podróżując poprzez całą Polskę, podchwytując i utrwalając szczegóły „swym specjalnym aparatem wzrokowo-pamięciowym“.

Szkice te powstały częściowo w czasie naszej niewoli, w czasie ucisku zaborczego, uniemożliwiającego nam rozwój kulturalny, w czasie kompletnego braku zrozumienia dla naszej architektury, szkice te wyrysował Stanisław Noakowski na tle wrażeń i rysunków zebranych przed wojną a pospieszył z ich utrwaleniem w rysunku malowniczym, kiedy Polska stratowana wielką wojną stała się łupem nielitościwych nieprzyjaciół, niszczących wszelkie pozostałe jej zabytki.

Wielkie te kompozycje wiecznym laurem uwieńczyły pomnik cmentarny Stanisława Noakowskiego, który wznosi mu w hołdzie pamięć każdego prawowitego Polaka. *M. A.*

Rola przemysłu drzewnego w aktywizacji bilansu handlow.

Bez kwestji sprawa zrównoważenia naszych obrotów handlowych z zagranica jest zagadnieniem w pierwszym rzędzie gospodarczem.

Wiadomo, że równowagi tej niema od chwili powstania biernego salda bilansu handlowego, który wywiera ujemny wpływ na poziom płynności naszego rynku pieniężnego; stąd już prosta droga do wniosku, traktującego o współdziałaniu deficytu bilansowego, łącznie z innymi czynnikami na stan obfitości środków na rynku pieniężnym.

Że jest właśnie tak, wystarczy ujawnić sobie, iż gdyby nie istniała potrzeba regulacji za pomocą kapitału zagranicznego bilansu płatniczego, to kapitał ten mógłby być zużyty na inny cel, a to jako kredyt, przeznaczony przez odnośne instytucje finansowe, na pokrycie potrzeb gospodarczych kraju, a zatem i dla przemysłu narodowego, jako jednej całości, wchodzącej w skład organizmu gospodarczego Polski. Z tej całości wyjmujemy dziedzinę przemysłu drzewnego, która w dalszych refleksjach będzie służyła jako wyłączna podstawa wysnucia wniosków.

Przedtem jednak jest rzeczą konieczną nadmienić, iż istnieją poglądy, które traktują sprawę uzdrowienia stosunków na rynku pieniężnym drogą aktywizacji naszego bilansu, której proces winien dokonywać się na terenie forsowanego eksportu krajowej produkcji zwłaszcza zaś produkcji drzewnej.

Otóż już na wstępie, pierwszy rezultat rozważań w materji rozwoju kredytów na cele gospodarcze, uzależnionego w pewnym, zresztą dosyć znacznym stopniu od stanu bilansu handlowego, wyraża zewszechmiar oryginalną konkluzję.

Bo o cóż chodzi?

Celem poprawy salda bilansu handlowego jest wzmożenie eksportu krajowej produkcji, a zatem i produkcji przemysłowo-leśnej, która jak wiadomo w ogólnym wywozie na obce rynki zajmuje jedno z dominujących miejsc, czyli innemi słowy, eksport drewna wywiera niemal decydujący wpływ na kształtowanie się bilansu handlowego. Niestety nie wszyscy u nas doceniają tą ważną rolę drewna w wymianie produkcji z zagranicą, chociaż tak statystyka, jak również wyniki badań rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu narodowego, wyraźnie mówią o naczelnem stanowisku przemysłu drzewnego w eksporcie jego wytworów.

Zatem możnaby przypuszczać, że zwiększenie eksportu drzewnego do takich rozmiarów, któreby wydatnie przyczyniły się do uregulowania naszych zobowiązań płatniczych wobec zagranicy, mogłoby rozszerzyć ramy krajowego kredytu dla przemysłu.

Istotnie ten sposób daje wiele możności dla zrealizowania zagadnienia poprawy sytuacji na rynku pieniężnym, drogą właśnie zwolnienia kapitału zagranicznego, uzyskiwanego tytułem pożyczki, od regulowania nim bilansu płatniczego.

Sposób ten być może w swojem założeniu przedstawia się ze strony teorytycznej, jako czynnik dużej wagi, lecz zato w praktycznem ujęciu jest on pozbawiony wartości.

Dlaczego?

Odpowiedź jest każdemu wiadoma. Przedewszystkiem, żeby rozszerzyć granice eksportu drzewnego, należy w pierwszym rzędzie wzmóc produkcję, czego uniemożliwiają preliminowane rozmiary eksploatacji, a co zatem idzie, — i pewne ograniczenie zaofiarowania surowca. Są nawet takie zdania, które nawiasem mówiąc, uporczywie trzymają się w sferach zwolenników zastosowania krańcowych środków, a to, że dla ratowania bilansu handlowego gospodarka narodowa powinna ponieść ofiarę w tem znaczeniu, że rozszerzyć granice wyrębów leśnych ponad stan dopuszczalny przyrostem w myśl tak popularnego dziś hasła: wszystko dla przywrócenia równowagi handlu zagranicznego.

Że te poglądy niewytrzymują nawet najpobłażliwszej krytyki, gdyż każdemu wiadomo, że wywóz drewna w latach ubiegłych dokonywał się w pewnej mierze ze swawolą dla substancji leśnej, a zatem obecnie naczelnem zadaniem odnośnych władz jest zabliźnianie ran, zadanych naszym lasom toporem i wysoką konjunkturą.

Gdybyśmy dla omawianego celu odrzucili precz zasady racjonalnego użytkowania kapitału leśnego, to tem samem zbliżylibyśmy się do chaosu gospodarczego w przemyśle leśnym. —

Możnaby tu przytoczyć argument o dużem znaczeniu półwyrobów i wyrobów drzewnych na kształtowanie się wartości pieniężnej bilansu handl., zatem szuk jąc innego środka, wystarczyłby zakaz wywozu surowca na rzecz eksportu uszlachetnionej produkcji drzewnej.

Bezwątpienia tego rodzaju pomysł aktywizacji bilansu handlowego, zasługuje o tyle na uwagę o ile byłby skuteczny dla urzeczywistnienia koncepcji, bądź co bądź dostatecznie śmiałej, lecz z drugiej strony o tyle nierealny o ile poprostu nie da się jego przeprowadzić w praktycznem zastosowaniu, szczególnie jeżeli chodzi o rynek niemiecki, będący dotąd najpoważniejszem źródłem zbytu naszej produkcji leśnej i przemysłowo-drzewnej. Nikt i nic nie jest w stanie zrealizować tak daleko idące zmiany w dziedzinie eksportu drzewnego, aby one wykazały swe dodatnie strony — zawsze musi istnieć w odpowiednim stosunku ekwiwalent w postaci surowca, przyczem stosunek ten może ulegać mniejszym lub większym wahaniom, zależnie od układu czynników o charakterze handlowo-gospodarczym.

Jednakże bodaj najważniejszą trudnością w przyznaniu realnej wartości omawianego sposobu poprawy bilansu handlowego, (aby przez to rozszerzyć kredyt krajowy), jest właśnie okoliczność, że ten czynnik, (przemysł drzewny) mający odegrać w danej koncepcji zasadniczą rolę, jest sam pozbawiony pomocy kredytowej w takich rozmiarach, że w obecnych warunkach mowy być nie może o jakimkolwiek wydatnym udziale jego w uzdrowieniu bilansu. Żeby stworzyć mu okoliczności sprzyjające rozwojowi i biorąc pod uwagę jego zdolności ekspansywne, trzeba udzielić mu potrzebnego kredytu na dogodnych warunkach i na długi termin.

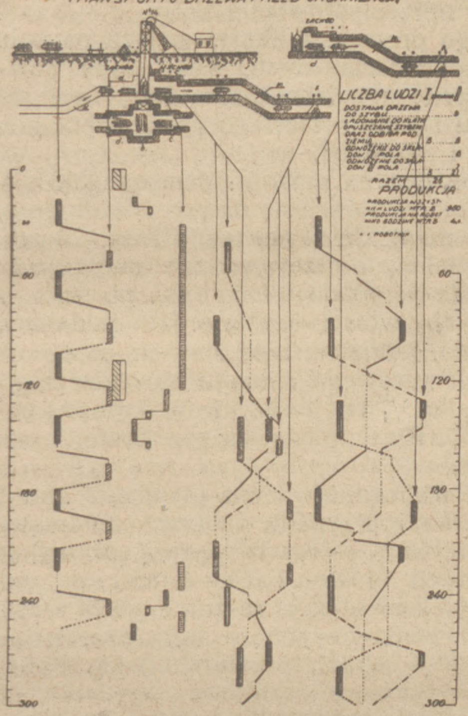
Należy podnieść, że chwila bieżąca jest okresem w którym zagadnieniom naszego długoterminowego kredytu poświęca się szczególniejszą uwagę. Wszystkie wysiłki czynników państwowych i instytucji finansowych wyraźnie zmierzają w kierunku oparcia linji rozwojowej tego kredytu na możliwie najszerszych podstawach. Mając tę zasadniczą pomoc przemysł drzewny niewątpliwie spełni swe zadanie wobec nakazów obecnej sytuacji bilansowej, przyczyniając się w miarę mośliwości handlowych do użycia zagranicznych pożyczek nietylko na cele bilansu płatniczego, lecz i dla podniesienia poziomu płynności rynku pieniężnego.

Teorja i wyniki Naukowej Organizacji w Polsce.

Wszyscy znamy dobrobyt Ameryki i zazdrościmy jej Zamożność tego młodego, bo 152 lat własnej państwowości liczącego kraju osiągnęła tak zawrotne sumy, że o nich nawet marzyć nie może zubożała Europa. Obok nieprzebranych bogactw naturalnych i szeregu przyczyn natury niematerjalnej, główną podstawą dobrobytu Ameryki, warunkiem i narzędziem prosperacji wielkiej Federacji od Atlantyku do Pacyfiku, jest należyta organizacja pracy i wytwórczości, powierzchownie oceniana jako

tempo gorączkowe, czy rytm „amerykańskiego" rozmachu. Całe życie amerykańskie stoi pod znakiem tej wspaniałej organizacji pracy, opartej na metodach naukowych, a wszelkiemu marnotawstwu wypowiedziano nieubłaganą wojną. Patronem tego kierunku racjonalizacji gospodarczej i społecznej w praktycznem życiu jest znany w Polsce Herbert Hoover, minister handlu Stanów Zjednoczonych Ameryki, inicjator pierwszych *badań nad marnotrawstwem* w przemyśle, przeprowadzonych przez specjalną komisję ekspertów, pierwowzór komisyj ankietowych całego świata.

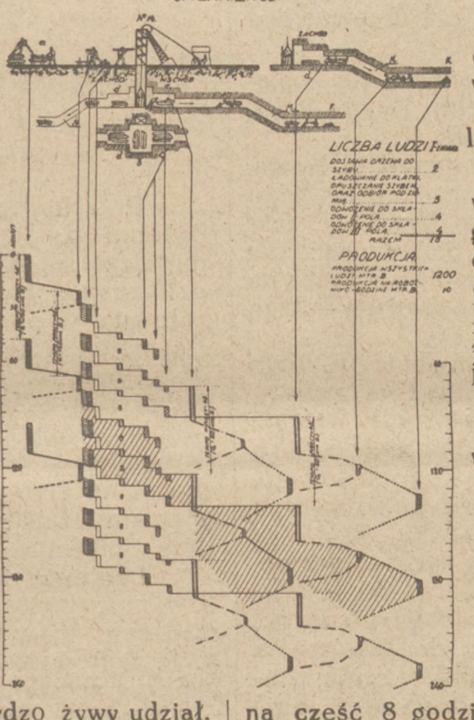
WYKRES TRANSPORTU DRZEWA PRZED ORGANIZACJĄ

Przed 25 laty rzucił genjalny inżynier amerykański F. W. Taylor podstawy ruchu, zwanego dziś naukową organizacją pracy, lub krócej – naukową organizacją. Istotę „Tayloryzmu" można streścić następująco:

Każda praca nie powinna odbywać się chaotycznie, lecz w pewien sposób przemyślany i skoordynowany. Jedynem kryterjum w rozstrzyganiu zagadnień pracy przemysłowej czy innej są tylko podstawy *naukowe*, objektywne stwierdzenie optymalnego stosunku nakładu sił i materjału do wyniku końcowego. Jednem słowem realizacja starej zasady ekonomicznej: maksimum wyniku przy minimum wysiłku jest możliwa tylko po bezstronnem, lecz ścisłem, „naukowem" zbadaniu wszystkich elementów pracy, ich funkcjonalnego wpływu na końcowy wynik użyteczny. Szereg znakomitych uczniów Taylora pogłębił i uzupełnił jego naukę. Na terenie amerykańskim i europejskim znalazło się wielu jego interpretatorów i propagatorów. Opracowano pod kątem widzenia naukowej organizacji wiele dziedzin życia przemysłowego, wyłoniły się zagadnienia pokrewne i równoległe, którym początek dały myśli F. W. Taylora: psychotechnika, fizjologja precy, normalizacja i t. d. Do znakomitych uczniów Taylora w Ameryce należą: Wallace Clark, William Kent, Frank Gilbreth, G. Thomson, a w Europie Le Chatelier.

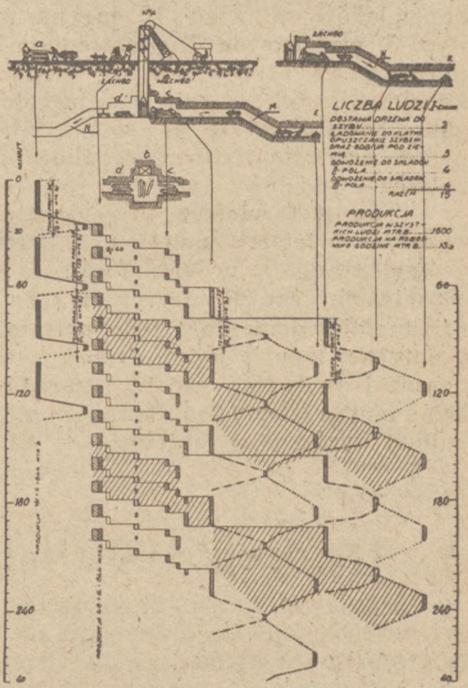
HARMONOGRAM TRANSPORTU DRZEWA W PIERWSZYM OKRESIE ORGANIZACJI

W ostatnich czasach, zwłaszcza po wojnie ruch naukowej organizacji ogromne zatoczył kręgi. Powstał szereg instytutów narodowych naukowej organizacji, jak również dzięki ofiarności miljonera amerykańskiego A. Filene'a, Międzynarodowy Instytut Naukowej Organizacji w Genewie. W ruchu tym bierze Polska, zwłaszcza od 1924 r. bardzo żywy udział. W 1925 r. powstał w Warszawie Instytut Naukowej Organizacji (INO). Naukową organizację zastosowano w szeregu zakładów przemysłowych w Polsce. W r. 1924 odbył się Pierwszy Polski Zjazd Naukowej Organizacji, a 4—7 V. br. drugi Polski Zjazd Naukowej Organizacji. Zjazd ostatni stwierdził ogromny postęp w rozwoju tej idei w Polsce.

Pionierami naukowej organizacji w Polsce są inż. Piotr Drzewiecki, przemysłowiec i inż. Karol Adamiecki, prof. politechniki warszawskiej, dyr. INO. Ruch naukowej organizacji w Polsce nie jest wyłącznie naśladownictwem metod amerykańskich, Tayloryzmu, lecz ma cechy odrębne, samoistne, myśli oryginalne. Głównym oryginalnym dorobkiem naukowej organizacji w Polsce jest teorja harmonizacji i harmonogramów prof. Adamieckiego, ogłoszona w r. 1903 w Jekaterynosławiu.

HARMONOGRAM TRANSPORTU DRZEWA W DALSZYM OKRESIE ORGANIZACJI

Zarys tej teorji przedstawia się następująco: Każda działalność, każdy proces produkcyjny musi się odbywać w pewnym określonym porządku, w usystematyzowanym układzie w *w czasie i przestrzeni*. Każdy etap produkcji czy czynności musi mieć ściśle określone miejsce i czas: musi łączyć się w obu tych kierunkach z etapami poprzedzającemi, powinien również poprzedzać ściśle etapy następujące. Takie ścisłe uszeregowanie daje dopiero optymalną produkcję, eliminuje „bieg jałowy", czekanie ludzi, materjału, stratę energji. Prawo w ten sposób pojętej „harmonji" jest obok prawa podziału pracy i prawa koncentracji pracy podstawą współczesnego rozwoju gospodarczego. O ile jednak prawo podziału i koncentracji pracy jest przeważnie znane i przestrzegane, prawo harmonji jest często nieuwzględniane lub jawnie lekceważone.

Harmonizację każdego skomplikowanego przebiegu najlepiej jest ująć graficznie, w formie wykresu w układzie dwuwymiarowym, w układzie 2 osi: osi czasu i osi-przestrzeni (schematycznie). Daje to nadzwyczaj jasny pogląd na całość, daje możność natychmiastowej orjentacji, gdzie leżą źródła strat, stwierdzenia, czy i o ile odbiega rzeczywistość od postawionego w ten sposób wzorca. Wykres taki nazwał autor harmonogramem. Podstawą prac harmonizacyjnych jest ścisła analiza poszczególnych etapów, t. zw. chronometraż. Ryc. 1 przedstawia wykres sporządzony na podstawie takiej analizy. Wykres ten wykazuje na pierwszy rzut oka, że poszczególne etapy nie zazębiają się należycie, że biegi jałowe zabierają znaczną część 8 godzinnego dnia roboczego. Widać to po skośnych linjach łączących ze sobą fazy przebiegu. Wykres ten przedstawia transport drzewa w kopalni: przekrój szybu i biegnące wdół strzałki objaśniają poszczególne etapy przebiegu. Ryc. 2 przedstawia harmonogram tego samego transportu drzewa w pierwszem

stadjum harmonizacji. Już na pierwszy rzut oka widać jak zgęściły się, jak zwarły się z sobą poszczególne etapy. Wyraża się to dobitnie w końcowym rezultacie, w ogromnym wzroście produkcji. Gdy dawniej 26 ludzi w ciągu 8 godzinnego dnia dokonało transportu 950 m. kopalniaków a średnia na robotnika i godzinę wynosiła 4,6 m. — to po harmonizacji 15 ludzi transportuje 1200 m. kopalniaków, a więc 10 m. na robotnika i godzinę. Ryc. 3. przedstawia drugie stadjum harmonizacji. Transport drzewa rozpoczyna się jazdą wózka z tartaku do kopalni: dla odróżnienia poszczególnych falo-przepływów zakreskowano co drugi z nich. Produkcja przy 15 ludziach wyniosła 1600 m. kopalniaków tj. 13,3 m. na robotnika i godzinę, a więc *wzrosło o 200%*.

Teorję harmonizacji przyjęto z wielkiem uznaniem w całym świecie. Amerykańscy inżynierowie, zgrupowani w Taylor Society w New Yorku, specjaliści w naukowej organizacji, przyjęli ją wprost z entuzjazmem. Uznano najzupełniej doniosłość tego polskiego wkładu do nowej a potężnej nauki, która dziś przetwarza ustroje gospodarcze i społeczne państw i narodów, która gotuje ludzkości lepsze jutro, jutro dobrobytu materjalnego, podstawy kultury duchowej i moralnej.

Stanisław Punicki.

Dlaczego 200 miljonów?

Ponieważ sprawa finansowania potrzeb przemysłu drzewnego staje się z miesiąca na miesiąc bardziej palącą oraz z uwagi na fakt, na drodze do rozwiązania tej kwestji istnieją przeszkody, czy to formy prawnej, czy też czysto ekonomicznej — nie powinna schodzić ona z torów interpretacji oraz projektów racjonalnej pomocy finansowej dla drzewnictwa w myśl jego postulatów.

Taki lub inny sposób złagodzenia rezultatów, wynikających z braku kapitału w przemyśle drzewnym jest tylko powierzchowną i doraźną ulgą, która nie dociera do jądra zła.

W tej materji pisało się już wiele; na każdym niemal zebraniu czy posiedzeniu związków drzewnych lub Rady Naczelnej, kwestja kredytu dla drzewnictwa nie schodziła z porządku obrad.

Między innemi w dniu 27 lipca odbyło się posiedzenie komitetu drzewnego w gmachu B-ku Gosp. Kraj. w Warszawie na skutek starań R. N.

Do jednych z ważnych punktów narad należała, tak obecnie aktualna sprawa zastawu rejestrowego na drzewie. Że dla całego przemysłu drzewnego jest to kwestja niezmiernie żywotna, o tem mówić nie trzeba, lecz że realizacja koncepcji zastawu natrafia na trudności, w pierwszym rzędzie natury prawnej — tego pomijać nie należy.

Tworzy je przedewszystkiem brak jednolitego prawa dla całego kraju, co nieraz wpływa na piętrzenie się szeregu powikłań mających swe źródło właśnie w różnicach kodeksowych trzech dzielnic Polski. Ta okoliczność ujemnie odbiła się na zatw. noweli do rozp. o zastawie rejestrowym i w tej materji poszczególne kwestje prawne pozostają nadal otwarte.

A tymczasem przemysł drzewny woła o pomoc.

Na tem posiedzeniu prez. Al. Dąbrowski, referując postulaty związków drzewnych, podległych R. N., określił rozmiary kredytu potrzebnego do stworzenia silnej podstawy finansowej tak, aby zbliżająca się kampanja drzewna nie doznała wstrząsu, jakiego może doznać z braku kapitału. Wysokość kredytu określa się na 200 milj. *zł*. Powstaje zrozumiałe pytanie: dlaczego właśnie tąką sumę żąda przemysł drzewny?

Przedewszystkiem trzeba podnieść, że korzyści, wypływające z otwartego kredytu winni z reguły czerpać tylko ci przemysłowcy drzewni, którzy prowadzą własne lub dzierżawione zakłady tartaczne. Naturalnie jest to już pewne ograniczenie, lecz ma ono swe zawszechmiar dodatne strony, bowiem w ten sposób pozbawia się akcję kredytową charakteru spekulacyjnego, i co jest ważne, daje rękojmię uzyskania efektywnych rezultatów w dążeniu do uprzemysłowienia kraju.

Połączenie tego procesu z akcją, mającą na celu racjonalizację zakładów tartacznych, wpłynęłoby powstrzymująco na zwyżkę cen fabrykatów drzewnych, co znowóż z kolei musiałoby rozszerzyć rynki zbytu nietylko w kraju lecz i zagranicą.

Chcąc odpowiedzieć na pytanie: dlaczego 200 miljonów?, trzeba najpierw oprzeć się na przeświadczeniu, że roczny przyrost masy drzewnej wynosi ok. 20 milj. m. sz. Tą ilość dzielimy na drewno opałowe i użytkowe, na to ostatnie przypada ok. 11 milj. m. sz.

Liczba ta mogłaby właściwie służyć jako podstawa do dalszych obliczeń, jednak należy ujawnić, że w normalnych warunkach zdrowego rozwoju gospodarczego i racjonalnego handlu $^3/_4$ tej ilości surowca może i powinna być przerobiona na półfabrykaty w kraju, t. zn. ca 8.250 tys. m. sz.

Żeby uprościć obliczenie można przyjąć, że mniej więcej połowa tej masy przypada na lasy państwowe (t. zn. ok, 4 milj. m. sz.), — reszta wyraża produkcję w lasach prywatnych (również ok. 4 milj. m. sz.) W dalszym ciągu, jeśli zważymy, że cna 1 metra sześć. surowca w lasach państwowych wynosi przeciętnie ok. 60 zł., natomiast w lasach prywatnych ok. 40 zł., — otrzymujemy następujące rezultaty: wydatek na zakup surowca w lasach państw. dla rocznej produkcji tartaków określa się na 240 milj. zł. (4 milj. m. sz. × 60 *zł*. *zł*. za m. sz. = 240 milj. *zł*.), tudzież na zakup w lasach prywatnych otrzymujemy sumę wydatku tą samą drogą obliczeń w wysokości 160 milj. *zł*., czyli łącznie = 400 milj. *zł*.

W końcu należy już tylko przyjąć, że rozmiary kredytu, mającego na celu utrzymać ruch w przemyśle tartacznym winne wynosić conajmniej 50 proc. wartości surowca, stąd owe 200 milj. zł., będących cyfrowym postulatem przemysłu drzewnego.

Zwyczajne Zebranie Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu.

III.

Przechodząc do p. 5 porządku obrad, sekretarz Związku p. Potoczny zwrócił uwagę zebranych na zbliżające się wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, których przeprowadzenie Związek przygotowuje w porozumieniu ze Związkiem Fabrykantów z siedzibą w Poznaniu.

Ponieważ jest najwyższy czas, ażeby w Izbie Przemysłowo-Handlowej przemysł drzewny posiadał swych czynnych przedstawicieli, przeto p. Potoczny zwrócił się z prośbą do członków, aby ci współpracowali na prowincji ze Związkiem, co do czego w najbliższym czasie zostaną szczegółowo poinformowani drogą pisemną.

Ponieważ kilku członków zwróciło się do Związku o wypracowanie „regulaminu pracy", którego rozporządzenie obowiązuje od 23. sierpnia r. b. wobec tego p. P. zaproponował wybranie komisji, która zajęłaby się wypracowaniem jednolitego regulaminu pracy.

Prezes Związku wyraził zdanie, że w tym kierunku należy porozumieć się z innemi organizacjami, co znacznie ułatwi pracę komisji.

Dziękując zebranym za przybycie i okazane zainteresowanie, prezes Związku zamknął na tem zebranie.

Kto zwrócił uwagę na przebieg zebrań, zwłaszcza w roku bież., temu trudno się oprzeć wrażeniu ustawicznie rozszerzającej się współpracy członków z Zarządem Związku. Zebrania obfitują w ożywione i aktualne dyskusje; ujawnia się wyraźnie prąd myśli rzeczowej, która stale rozwija się i tem samem staje się zasadniczym czynnikiem zebrań, z którego wypływają wnioski i postulaty organizacji.

Chyba jest rzeczą zbyteczną wspominać tu o kolosalnem znaczeniu działalności Związku, jako instytucji, stojącej na straży interesów przemysłu drzewnego Wielkopolski, bowiem świadom jest tego każdy, kto szukając poparcia swych wniosków w łonie Związku, znalazł je w formie odnośnych postulatów, przedkładanych przez Zarząd miarodajnym czynnikom, bądź drogą bezpośrednią, bądź też za pośrednictwem Rady Naczelnej, jako zwierzchniej organizacji zrzeszonego przemysłu drzewnego Polski. Trzeba pamiętać, że w dobie obecnej, kiedy życie gospodarcze kraju wytoczyło na pierwszy plan szereg zagadnień przemysłu drzewnego ziem zachodnich tak wielkiej wagi, jak finansowaniejego potrzeb drogą stworzenia mu źródeł kredytowych, racjonalnej organizacji kupna — sprzedaży surowca, ustalenia wytycznych w zakresie pozyskania nowych rynków zbytu i t. p. — tylko ścisła konsolidacja myśli i realna współpraca członków z Zarządem, może wydać owocne rezultaty.

Postęp w tym kierunku jest widoczny. Z jednej strony najlepiej on dowodzi o uświadomieniu potrzeby stworzenia silnej instytucji związkowej na terenie Wielkopolski, fakt przystępowania do Związku nowych członków, którzy działając dotychczas na własną rękę, stwierdzili brak konkretnych wyników swoich zabiegów o różnorodne ulgi względnie o pomoc finansową.

Zarząd nie ustaje apelować do niezrzeszonych przemysłowców w celu przyłączenia się ich do Związku, bowiem troską jego jest zespolenie interesów przemysłu drzewnego Wielkopolski w jednej organizacji, ażeby wszyscy mogli czerpać korzyści, wypływające z działalności, opartej na czynniku konsolidacyjnym.

Powstanie Naukowo-Badawczego Instytutu Drzewa w Moskwie.

Postanowieniem Rady komisarzy ludowych z dnia 21. VI. 1928 r., powołany został do życia w Moskwie Instytut dla naukowego badania drzewa.

Celem instytutu jest:

1. Przeprowadzanie naukowych badań i doświadczeń nad technicznemi właściwościami drzewnych i krzaczastych gatunków, rosnących tak na obecnem terytorjum Rosji Sowieck., jak również na zagranicznych, mających i mogących mieć techniczne zastosowanie przy wyrobie produktów, zużywanych przez przeróżne gałęzie przemysłu w gospodarce, budownictwie itd.

2. uskutecznianie naukowych badań i doświadczeń nad technicznemi właściwościami gatunków i jakością wyrobów z drzewa.

3. Przeprowadzanie doświadczeń i przestudjowanie zagadnień racjonalnego wykorzystania pracy, zastosowania mechanizacji w procesach wyróbki, pierwszego stadjum przeróbki drewna i jego transportu.

4. Naukowe badanie technicznych i ekonomicznych procesów produkcji, metod wyróbki i przeróbki, jak również warunków pracy i zastosowanie produktów i wyrobów drzewnych w przemyśle, do użytku domowego, w budownictwie i t. d.

5. Naukowe badanie biologicznych i innych przejawów, wpływających na techniczne właściwości masy drzewnej, procesów zachodzących w drzewie po jego zcięciu i tej lub innej tegoż przeróbki, mającej wpływ na jego techniczną zdatność.

6. Zorganizowanie doświadczeń i badań nad techniczną i ekonomiczną racjonalizacją wykorzystania zapasów surowcowych oraz przeprowadzaniem obróbki i przeróbki tych ostatnich.

7. Naukowe opracowanie zagadnień, celem uzyskania nowych sposobów zużytkowania drewna w gospodarce narodowej oraz racjonalnego wykorzystania masy drzewnej.

8. Zbadanie i opracowanie zagadnień, tyczących się aklimatyzacji i naturalizacji drzewnych i krzaczastych gatunków, rosnących tak na terenie Rosji sowieckiej jak i zagranicznym, celem zastąpienia nimi przywożonego drewna i produktów leśnych.

9. Przeprowadzenie badań nad najlepszem wykorzystaniem odpadków produkcji drzewnej.

10. Opracowanie zagadnień rozwoju przemysłu drzewnego oraz obróbki, przeróbki i pobocznych produktów gospodarstwa leśnego i t. d.

Zgodnie z przyjętym programem Naukowo-Badawczy Instytut Drzewa będzie się składał z 5 wydziałów (z laboratorjami): biologicznego, mechanicznego, ekonomicznego, chemicznego i papierniczego i trzech biur: biuro stacji doświadczalnych, mechanizacji i racjonalizacji wyrobów z drewna, biuro doświadczalnych urządzeń fabrycznych, oraz biuro doświadczeń nad materjałami użytkowanymi w lotnictwie.

W obecnym czasie powyższy Instytut przystąpił do otwierania wydziałów i laboratorji, jak również do przejmowania przekazanych mu instytucji naukowych.

Szwedzki rynek celulozy w sierpniu br.

(Od naszego własnego korespodenta szwedzkiego)

W pierwszej połowie sierpnia nie było obrotów siarczynem celulozy, w ostatnich zaś dwóch tygodniach tego miesiąca zainteresowanie tym materjałem było duże i to specjalnie ze strony krajów europejskich.

Całkowity obrót wyniósł 74,000 ton z czego Anglja zakupiła około 38,000 ton, a fabryki sztucznego jedwabiu tegoż kraju dalsze 3,000 ton.

Stany Zj. A. Pół. i inne zamorskie kraje zakupiły łącznie 29,000 ton, resztę zużyły szwedzkie i norweskie papiernie.

Z powodu wielkiego zainteresowania bielonym siarczynem ze strony przemysłu sztucznego jedwabiu ceny jego były bardzo mocne.

Szwedzkie i norweskie fabryki siarczynu celulozy wysprzedały niemal całą swą produkcję do tegorocznej dostawy.

Mniej był poszukiwany lekko bielony siarczyn, jednakże położenie na tym rynku naogół było zadawalające.

Największe zainteresowanie wzbudzał silny siarczyn (Starksulphit), którego głównym odbiorcą również była Anglja.

Pomimo zadawalniającej konjunktury na wszelkie rodzaje siarczynu celulozy, w niektórych kołach fabrykantów daje się odczuć pewna obawa, że w przyszłym roku będzie nadprodukcja tego towaru.

Obawy te jednakże nie mają uzasadnienia, gdyż jak wynika z miesięcznych sprawozdań, konsumcja wzrasta wraz z rozwojem produkcji.

Notowania dzienne na europejskich rynkach kształtują się następująco:

Bielony siarczyn celulozy cif porty północnej Europy za std. . .	16,5 —17,10 Ł
Lekko bielony siarczyn celulozy cif porty północnej Europy za std.	11,17—12,10 Ł

Mocny sulfit (Starksulphit) . . . 11,00—11,15 Ł
Na amerykańskich rynkach za 100 lbs loko port
Bielony siarczyn za 100 lbs
loco port . . . . . 3,65 —4,00 dol. Amer,
Lekko bielony za 100 lbs
loco port . . . . . 2,75 —2,90 „ ,
Starksulphit za 100 lbs
loco port . . . . . 2,52½—2,70 „ „

Siarczan celulozy. Z powodu małego zainteresowania w sierpniu tym towarem rynków St. Zj. A. P. jak zresztą i w ubiegłych miesiącach, nastrój był słaby.

Zwiększyło się nieznacznie zapotrzebowanie Anglji i Francji.

Obroty tym towarem osięgnęły cyfry ca 26,000 t. Anglja i Francja zakupiła łącznie 17,000 ton, a St. Zj. A. P. — zaledwie 9,000 ton.

Ceny pozostały bez zmiany, a mianowicie 2,55 do 2,75 za 100 lbs, port St. Zj. A. P. i 11,5—12,5 za tonę cif porty europejskie.

Miazga mechaniczna. Sytuacja na tym rynku pozostała bez zmiany, większego zainteresowania tym towarem nie było. Uskuteczniono kilka tranzakcji po cenach ustalonych na początku roku, j. t. 3 Ł cif za tonę do tegorocznej dostawy i o 1—2 Ł więcej do dostawy przyszłorocznej.

Standaryzację papy dachowej wprowadzi nowy Syndykat.

Celem uzdrowotnienia i ujednostajnienia przemysłu smołowcowanej papy dachowej, odbyła się w dn. 22 bm. w Katowicach w gmachu „Robura" wspólna konferencja fabrykantów tektury surowej, wytwórców papy dachowej i reprezentantów Katowickiego Syndykatu dla Produktów Smołowcowych pod przewodnictwem gen. dyr. p. inż. Wojnara.

W konferencji wzięli udział: a) fabrykanci tektury surowej: 1. Firma Bron. Łącki, Warszawa p. inż. Kobyłecki, 2. Firma F. Romaszkan, Wadowice p. F. Romaszkan, 3. Firma p. Lamprecht, Sosnowiec p. A. Lamprecht, 4. Firma M. Droste, Tczew p. dyr. Konarski, 5. Firma „Fordon" w Fordoniu p. inż. Rozmanit. b) wytwórcy papy dachowej: 1. p. Dr. Paweł Rotmil — Warszawa, 2. p. prezes J. Wolanowski — Warszawa, 3. Przemysł Smołowcowy dawn. Lindenberg pp. dyr. Urbański i Opitz — z Poznania, 4. Impregnacja, Bydgoszcz p. inż Mieczkowski, 5. Emil Kuźnicki, Oświęcim, p. dyr. Liebermann, 6. Śląskie fabryki tektur smołowcowych dawn. Gassmann i Nothmann, Katowice. c) z Syndykatu dla Prod. Smołowcowych — Katowice: 1. p. gen. dyr. inż. Wojnar, 2. p. dr. Herb, Hankel, 3. p. prok. B. Olszyński.

Ostatecznie uchwalono bezwzględnie zorganizować odpowiednie syndykaty, w następstwie czego przystąpi się do normalizacji, czyli standaryzacji pap dachowych, przez co uchroni się konsumenta przed niesumienną i dziką konkurencją i uzyska z powrotem zaufanie do papy dachowej, która jest i pozostanie najodpowiedniejszem i najtańszem kryciem dachu, naturalnie przy fachowem zużyciu dobrego towaru.

Po wyborze komisji organizacyjnej, postanowiono odbyć przyszłe zebranie w Warszawie w dniu 20. października b. r.

(Gazeta handl.)

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Leszno D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 19. września 1928 r.

Dąb	wałki opałowe	za mp.	17.50	zł
Brzoza	szczapy „	„	18.00	„
Sosna	II kl.	za m3	53.29	„
„	III „	„	47.70	„
„	szczapy opałowe	za mp.	18.32	„
„	wałki „	„	12.70	„
Świerk	szczapy „	„	17.50	„

Nadleśnictwo Państwowe Leszno D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 20. września 1928 r.

Sosna	III kl.	za m3	40.40	zł
„	wałki opałowe	za mp.	10.36	„

Nadleśnictwo Państwowe Włoszakowice D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 25. września 1928 r.

Dąb	szczapy opałowe	za mp.	12.00	zł
„	wałki „	„	10.00	„
Sosna	drągi I kl.	za szt.	3.00	„
„	„ II „	„	2.00	„
„	szczapy opałowe	za mp.	11.00	„
„	wałki „	„	10.00	„

Nadleśnictwo Państwowe Wronki D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 25. września 1928 r.

Sosna	szczapy opałowe	za mp.	11.80	zł
„	wałki „	„	9.00	„

BYDGOSZCZ, 25. 9. Firma „Impregnacja" notuje następujące ceny: Papa dachowa nr. 80 za 10 m zw. zł 11.40, — Nr. 100 zł 8.50, — Nr. 125 zł 7. — Nr. 150 zł 6, — Nr. 175 zł 5.40, — Nr. 200 grubo piaskowana zł 5.25, — Nr. 200 miałko piaskowana zł 4.75, papa izolacyjna za 1 m kw zł 2.50, smoła drzewna I gat. za 100 kg netto zł 34, smoła żywicowa zł 40 za 100 kg netto. Lepnik za 100 kg zł 34, Karbolineum za 100 kg netto zł 48.50, Cement za beczkę 180 kg zł 22.50, kreda za 100 kg zł 8.90, wapno za 100 kg loco wapienniki zł 5.20, gips murarski za worek 75 kg zł 7.50. Trzcina za rolkę 20 kwm zł 4, Cegła zł 85 za 1000 sztuk. Dachówka zł 170 za 1000 sztuk, gąsiory zł 1.20 za 1 sztukę, — wyrób niemiecki zł 0.50 za 1 sztukę, — niemiecki L. B. 2. zł 0.60 za 1 sztukę. Papiaki za 16 kg zł 21.50, trzciniaki zł 20.50 za 16 kg. Splisy zł 5 za 1000 sztuk. Z powodu braku gotówki obroty małe.

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 3. 10. 1928 r., na żyto: 33.00—33.75 zł.

RYNKI ZAGRANICZNE.

BERLIN, 28. 9. Na rynku drzewa tartego w ostatnim tygodniu sytuacja się nieco poprawiła. Popyt na towar wschodnio-pruski jest większy, ale do ożywienia jeszcze wiele brakuje. Ze strony Polski daje się zauważyć większa podaż po cenach korzystniejszych niż towar wschodnio-pruski, ale za to przy towarze polskim zdarzają się podobno częściej niedokładności. Za towar odziomkowy z Pomorza polskiego zawierający 60% pierwszej klasy płacono Mn. 100 — 108, wolny do wywozu franko granica bez cła. Obroty czystemi deskami bocznemi były mniejsze, ceny kształtowały się również zależnie od grubości Mn. 90 — 102, a nawet 110. Za towar wschodnio-pruski odzionkowy zawierający 70% pierwszej klasy notowano marek 113 — 122 franca st. załadowcza. Jasne deski boczne Mn. 105 — 118. Materjał środkowy w tych samych warunkach marek 74 — 86, a niesortowany wierzchołkowy 60 — 70. Notowano franko Berlin belki sosnowe marek 77 — 82, zapasowe belki,

— a kantówka sosnowa 60 — 65, zapasowa, — 20 mm obrzynana szalówka 48 — 50, łaty dachowe 68 — 70, wszystko na mtr sześć.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

KOMUNIKAT
Izby Przemysłowo - handlowej w Poznaniu.

Zwrot cła przy wywozie mebli giętych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje zainteresowanym do wiadomości, że przy wywozie zagranicę mebli giętych wytworzonych w kraju, zezwala się na zwrot cła, uiszczonego za sprowadzone z zagranicy zużyte do wyrobu tych towarów łaty bukowe podług następujących norm:

za 100 kg. mebli giętych zł 2.20.

Zwrot cła z tego tytułu uskutecznia się zapomocą kwitów wywozowych, wystawianych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne, na pedstawie zaświadczeń związków eksportowych, po stwierdzeniu wywozu towarów zagranicę.

Kwity wywozowe opiewające na okaziciela, zachowują ważność na przeciąg 9 miesięcy od daty ich wystawienia i mogą służyć do uiszczania należności celnych za wszelkie towary sprowadzane z zagranicy w każdym z urzędów, upoważnionych do wystawiania kwitów.

Wykazy związków eksportowych, uprawnionych do wydawania powyżej wymienionych zaświadczeń, będą ustalane przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i ogłaszane w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski".

Rozporządzenie dotyczące powyższej sprawy zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospo itej Polskiej nr. 84 z 22. września b. r i wchodzi w życie 5-go dnia po ogłoszeniu.

Zebranie rady giełdy drzewnej w Bydgoszczy. Po dłuższej przerwie odbyło się dn. 27 ubm. Przedmiotem obrad, poza całym szeregiem spraw aktualnych, był wybór prezesa giełdy. Wobec rezygnacji p. Marjana Namysła (z Poznania) z urzędu prezesa, wybrano prezesem Rady Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy p. Janusza Podczaskiego, wiceprezesami pp. Wacława Leitgebera z Poznania i Leona Jackowskiego, skarbnikiem pana Edmunda Baiera. Agendy dyrektora giełdy porucznono panu Albinowi Piechockiemu. Wśród licznych spraw aktualnych omawiano ewent. zmiany prawnych postanowień giełdy, kwestje finansowe, ożywienia działalności giełdy itd.

Konferencja drzewna w Min. Przemysłu i Handlu odbyła się 3-go b. m. z udziałem wszystkich związków drzewnych, zrzeszonych w Radzie Naczelnej. Tematem konferencji było wygasające z końcem listopada prowizorjum drzewne z Niemcami. Chodzi o ustalenie życzeń przemysłu drzewnego co do ewentualnego przedłużenia prowizorjum, w związku z ogólnemi rokowaniami o traktat handlowy polsko-niemiecki.

Możliwość zbytu. Polak zamieszkały we Francji, posiadający rozległe stosunki w tym kraju, przyjmie przedstawicielstwo poważnych firm polskich w branży drzewnej (dykty, papierówka, posadzki), oraz niektórych artykułów włókienniczych. Referencje poważnych firm francuskich.

„Drzewo", T. A. w Poznaniu. Dnia 26-go b. m. odbyło się zwyczajne Walne Zebranie Akcjonarjuszów w lokalu T-wa przy ul. Rzeczypospolitej 9. Przedłożony bilans z rachunkiem zysków i strat za rok gospodarczy 1926/27, zamykający się po obu stronach sumą 1.264.015 zł, przyjęto i udzielono pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Zysk wykazany wynosi 5.163.00 zł. Z powodu ciężkiej choroby prezesa Rady Nadzorczej i głównego akcjonarjusza p. hr. Mielżyńskiego uchwalono likwidację Towarzystwa. Na likwidatorów wybrano pp.: Pawlaka i Kaczorowskiego z Iwna.

Wystawa Budowlana i Meblowa. W okresie od 6 do 13 października br. odbędzie się w Tallinie wystawa budowlana i meblowa, zorganizowana przez Tow. Akc. „Näitus" przy pomocy instytucji miejskich i rządowych. Bliższych informacji udzielić może Poselstwo Estońskie w Warszawie, Aleja Ujazdowska 19 m. 4.

Podwyżka cen Cementu w Niemczech. W związku z podwyżką taryf kolejowych na przewóz cementu w Rzeszy, północny i zachodni związek cementowy podniósł cenę cementu o 7 marek za 100 ton. Należy się spodziewać, iż tę samą decyzję poweźmie również związek cementowni południowych.

Z Stow. Inżynierów i Architektów. W piątek, dnia 5-go bm. odbędzie się o godzinie 18 w sali Dyrekcji Kolei Państwowych (Wały Zygmunta Starego 4), zebranie miesięczne. Na porządku obrad referat p. inż. St. Borkowskiego n t. „Teorja a praktyka w naukowej organizacji".

Uruchomienie cementowni „Wołyń", w Zdołbunowie. Przed kilku dniami uruchomiono fabrykę portland cementu „Wołyń", S. A. w Zdołbunowie. Fabryka ta, produkująca przed wojną około 12 tys, wagonów cementu, uległa w czasie wojny rosyjsko-niemieckiej niemal całkowitemu zniszczeniu, a maszyny jej wywieziono do Rosji. Obudowę fabryki przeprowadzono. dzięki energji zarządu z prezesem Bernardem Holenderskim oraz inż. Antonim Eigerem na czele, w iście amerykańskiem tempie, w przeciągu kilku miesięcy. Wszystkie brakujące maszyny i motory zakupiono wyłącznie w Polsce. Uruchomienie „Wołynia" posiada poważne znaczenie dla naszych województw kresowych przez fakt zatrudnienia kilkuset miejscowych bezrobotnych robotników, oraz dostarczania, zniszczonych przez wojnę, tym województwom tak koniecznego produktu dla odbudowy domów i osiedli jakim jest cement. Wskutek swego dogodnego położenia fabryka „Wołyń" może w przyszłości eksportować cement do Sowietów oraz do Rumunji.

Czechy: Tegoroczny przetarg na dostawę progów kolejowych miał przebieg dosyć ożywiony,

Oferty złożone przez słowackich i rusko-karpackich producentów zawierały ceny podkładów dębowych w wysokości 48.50 kc., natomiast za bukowe podkłady żądano 26 — 27 kc.

W porównaniu z ub. rokiem, ceny zwyżkowały o ok. 15 proc.

Łącznie ofiarowano 700 tys. szt. dębowych, 600 tys. szt. bukowych podkł. kol., podczas gdy zapotrzebowanie opiewało razem na 1.200 tys. szt.

Niemcy: Na północnym i północno-wschodnim rynku polskiego drewna spławianego panował ostatnio zastój, ponieważ wskutek obniżenia poziomu wody, znaczna ilość tratew nie mogła dotrzeć do miejsca przeznaczenia. Chcąc wykorzystać tę okoliczność dostawcy drewna okrągłego starają się podnieść ceny na surowiec.

Obroty materjałami tartymi są również bardzo niewielkie. Położenie na rynku budulca uległo pewnej poprawie, co pociągnęło za sobą lekką zwyżkę cen.

Rosja. Japońskie towarzystwo „Nitziro Morusai Kaischa" w czasie ostatniej zimy sprowadziło przez Władywostok 81.162 q. rosyjskich materjałów drzewnych.

Drewno to staraniem trustu „Dall" było przewiezione do Japonji Ussuryjską drogą kolejową.

W maju r. b. sprowadziło to samo Towarzystwo 34.342 q. drewna rosyjskiego, w lipcu zaś — 26.362 q.

W ostatnich dniach zawinął do portu w Władywostoku okręt tow. „Rorio Ringio Kaischa", naładowany 17.500 q. drewnem, przeznaczonem dla rynku japońskiego.

RÓŻNE.

WYSTAWA POLSKA PRZEMYSŁOWA W JUGOSŁAWJI.

Korespondent „Gazety Handlowej" w Białogrodzie (ja) donosi:, iż w listopadzie r. b. otwarta będzie w Białogrodzie wystawa wytworów przemysłu polskiego. Sfery gospodarcze jugosłowiańskie usposobione są do tej imprezy bardzo przychylnie, gdyż istnieje wśród nich tendencja nawiązania jaknaściślejszych stosunków ekonomicznych z Polską. Protektorat nad wystawą objęło poselstwo polskie w osobie charge d'affaires p. Kwapiszewskiego. Wystawę organizuje grono tutejszych obywateli serbów i polaków. Odpowiednie komunikaty rozsyła się firmom polskim. Wystawa posiadać będzie dwa działy, jeden o charakterze bazaru, gdzie wystawione towary będą sprzedawane, w drugim zaś dziale będą udzielane informacje, dotyczące wytwórczości ciężkiego przemysłu. Na marginesie należy dodać, że oficerom polskim, przybyłym tutaj przed kilku dniami zgotowano nadzwyczaj serdeczne przyjęcie. Wycieczka oficerów polskich udała się do Kumanowa i Skoplje dla zwiedzenia terenów walk z wojny światowej. Zapowiedziano również przyjazd wielkiej wycieczki parlamentarzystów polskich, która będzie przyjęta z całą serdecznością.

PRACE TRZECH MINISTERSTW NAD UZDROWIENIEM BILANSU HANDLOWEGO.

Trzy ministerstwa: ministerstwo przemysłu i handlu, skarbu i rolnictwa przystąpiły do opracowania projektów uzdrowienia bilansu handlowego. Projekty te przedstawione mają być Radzie ministrów.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA OPAŁOWA W LONDYNIE.

W Londynie rozpoczęła obrady konferencja opałowa z udziałem 48 narodów, reprezentowanych przez 1500 technicznych ekspertów całego świata. Konferencja ta jest jedną z cyklu międzynarodowych obrad na temat ekonomicznego wyzyskania siły popędowej. Pierwsza z tych konferencji odbyła się w Londynie w 1924 r. następna w Brazylji w 1926 r. na temat wykorzystania sił wodnych. Następna ma się odbyć w Londynie w roku 1930. Na obecnej konferencji w Londynie zaznaczył Sir Robert Horne, że węgiel i nadal odgrywać będzie w życiu ekonomicznem rolę pierwszorzędną, mimo nowych poglądów o wypieraniu węgla przez naftę i elektryczność. Właśnie teraz zaczyna się era ekonomicznego zużytkowania węgla jako paliwa, w której spalanie odbywać się będzie przy niskiej temperaturze.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W R.D. Nr.	Bliższe szczeg. ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
9. X. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna dąb			1685,47 181,72				105	1192	S	
11. X. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom								107	1204	S	na materjał tarty
	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna			1000,—				110	1236	S	
12. X. 28.	12^{00}	P. N. Osie (kancelarja)	d.- bydgoska								109	1225	S	na 68 szt. beczek dębowych, 36 szt. świerkowych, 64 szt. sosn.
15. X. 28.	11^{00}	Urząd Skarbowy w Starogardzie (tartak Ocypel)	w. - pom.								110	1232	L	807 m³ desek różnych sort
	11^{00}	P. N Woziwoda (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna brzoza				1040,31		782— 1000—	110	1229	S	
16. X. 28.	12^{00}	D. L. P Radom (kancelarja)	d. - radom	dąb buk sosna jodła			274,27 334,54 163,44 462,89				108	1217	S	
17 X. 28.	12^{00}	D. L. R. Radom (kancelarja)	d. - radom	dąb			166,19				111	1239	S	w tem 56,44 dęb. forn. i dyktowej
18. X. 28.	12^{00}	P. N. Szereszewskie (kancelarja)	d. - wilno								110	1235	S	na drewno na pniu na pow. 30,61 ha
	13^{00}	P. N. Chociński Młyn (Kopernica)	d.- bydgoska								109	1221	L	na urządzenie młyńskie i tartaczne

Notowania dewiz z dnia 4. października 1928 r

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	8	—	100 zł	—	57.93	—	43.25	11.25	—	—	58.25	79.78
Poznań	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81.32	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	—	—	20.361	23.81	609,—	—	123.870	168.94
Belgja	4	123,94	100 belg.	123.09	—	58.29	34.895	13.89	355.50	—	72.20	98.57
Bukareszt	6	172,—	100 l.	—	—	2.541	—	0 61	15.50	—	3.15	—
Budapeszt	6	155,90	100 pengo	—	—	73.15	27,581	17.50	—	—	90.64	123.79
Holandja	4 1/2	358,31	100 gld. hol.	357.48	—	168.17	12.09.50	40.09	1025.75	—	203.435	284.50
Kopenhaga	5	238,88	100 k. d.	—	—	111.83	18.187	26.66	—	—	138.60	189.15
Londyn	4 1/2	43,38	1 funt szterl.	43.23	25.00	20.342	—	4.84	124.04	—	25.19	34.41
Nowy York	5	8,9141	1 dolar	8.90	—	4.19.55	4.84 83	—	25 58	—	5.19.55	709.35
Paryż	3 1/2	172,—	100 fr. franc.	34 86	—	16.340	124.02	3.91	—	—	20.37	27.74
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26.42	—	12.433	16 56	2.96	75.70	—	15.39	21 02
Rzym	5 1/2	172,—	100 l.	46 63	—	21.914	92.71	5.23	136.60	—	27.17	37.15
Szwajcarja	3 1/2	172,—	100 fr. szwajc.	171.59	—	80.73	25.192	19 24	492.25	—	—	136.55
Sztokholm	4 1/2	238,88	100 k. szw.	—	—	112.19	18.131	26.74	—	--	139.00	183 75
Wiedeń	6 1/2	125.43	100 szyling.	125,42	—	59 025	34.43	14.10	—	--	73 10	—

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Budowlanego inż. Marjan Andrzejewski, za dział Rynku Drzewnego, ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

BRZESKIAUTO ZAŁ. 1894 POZNAŃ

„BRZESKIAUTO" SP. AKC.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29

Tel. 6323, 6395, 3417. Zał. 1894 r.

POLECA:

SAMOCHODY
FABRYKĘ KAROSERYJ
PRZYBORY
WARSZTATY MECHANICZNE
GARAŻE
SZKOŁĘ SZOFERÓW

ZAWSZE KUPNO OKOLICZNOSCIOWE!

NAJSTARSZE PRZEDSIĘBIORSTWO W KRAJU.

FACHOWIEC DRZEWNY

poszukuje posady

w większym przedsiębiorstwie lub składzie drzewnym. Dobrze obeznany w wszelkich gałęziach przemysłu drzewnego. Przyjmie posadę jako brakarz na kresach. 200 zł dam temu kto mi może podobną posadę wskazać. Oferty proszę do Administracji Rynku Drzewego i Budowlanego pod „Dobry fachowiec". 1250

Majętność Szklarka

poczta Sośnie pow. Odolanów

kupi

2–3000 metrów

siatki drucianej

używanej do ogrodzenie kultur.

Zarząd lasów dóbr Szklarka

pow. Odolanowski. 1251

Kompletny używany trak

Jahne & Sohn na łożyskach kulkowych w dobrym stanie (w ruchu zostanie do dnia 20. 10. b. r. 1249

sprzeda

Firma REINHOLD BRAMBACH

TARTAK Czarnawoda.

Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej

ogłasza niniejszem

PRZETARG

na wykonanie prac instalacji oświetlenia iluminacyjnego 2-ch wież i 7-miu głównych wejść na terenach zachodnich dla P. W. K. w 1929 r.

Termin oddania ofert wyznacza się na dzień 12. 10. 1928 r. Oferty należy oddać do godz. 10-tej w Biurze Wydziału Budowlanego P. W. K. w kopercie zapieczętowanej z napisem „Oferta na wykonanie prac instalacji oświetlenia iluminacyjnego 2-ch wież i 7-miu głównych wejść.

Otwarcie ofert nastąpi o godz. 10,15. Do oferty należy dołączyć wadjum w wysokości 2% sumy oferowanej.

Kosztorysy ślepe wydaje Wydział Budowlany P. W. K. za opłatą zł 3,—.

Dyrekcja P. W. K. zastrzega sobie wybór oferenta, względnie podział prac na kilku oferentów lub nieuwzględnienie żadnej z ofert.

Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929 w Poznaniu

ul. Grunwaldzka 22.

Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej

ogłasza niniejszem

PRZETARG

na wykonanie prac ziemnych i kanalizacyjnych przy urządzeniu dziedzińca Hali Ciężkiego Przemysłu dla PWK. w roku 1929 w Poznaniu.

Termin oddania ofert wyznacza się na dzień 12-go X. 1928 roku. Oferty należy oddać do godziny 10-tej w Biurze Wydziału Budowlanego P. W K. w kopercie zapieczętowanej z napisem:

„Oferta na wykonanie prac ziemnych i kanalizacyjnych przy urządzeniu dziedzińca Hali Ciężkiego Przemysłu dla P. W. K."

Otwarcie ofert nastąpi o godzinie 10,15. Do oferty należy dołączyć wadjum w wysokości 2% sumy oferowanej.

Kosztorysy ślepe wydaje Wydział Budowlany PWK. za opłatą 3,— zł.

Dyrekcja P. W. K. zestrzega sobie wybór oferenta, względnia podział prac na kilku oferentów lub nieuwzględnienie żadnej z ofert.

Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej

w r. 1929 w Poznaniu

ulica Grunwaldzka 22

Spółka Akcyjna „ARBOR" w Kaliszu

wysprzedaje:

w fabryce w Skalmierzycach: maszynę parową na 80 koni, kocioł parowy, trak poziomy, heblarkę czterostronną, różne maszyny do obróbki drzewa, szuszarnię do drzewa i ekshauster do trocin, oraz

wyroby stolarskie: stoły biurowe, szkielety do kanap i fotele klubowych, etażerki, wieszadła, wieszaki do ubrań, ramy do okien, drabinki pokojowe, sklepowe i malarskie, skrzynki żołnierskie, rysownice, śruby stolarskie, oprawy do pił, listwy o różnych profilach do okien, drzwi, podług i innych, sosnowe i dębowe. Koła pasowe i różne niewykończone roboty.

Wyroby kołodziejskie: koła do wozów, bryczek i taczek, piasty, szprychy i dzwona, oraz różne części do wozów.

Wyroby bednarskie: balje i taborety pod balje, wanienki.

Szopa z drzewa na rozbiórkę i nieruchomość w Skalmierzycach, w Kaliszu przy ul. Kościuszki 24. Koła do wozów i bryczek, ramy do okien, drabinki, okno ramowe i dwa sklepowe, balje, wanienki.

Ceny zniżone.

Wiadomość: Kalisz, Al. Józefiny 9, w Banku Ziemi Kal.

Drukarnia PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO I RYNKU DRZEWNEGO T. zo. p.

Wykonuje wszelkie zamówienia, jako to: formularze, kwity, asygnaty, bloki, karty wizytowe, zaproszenia, afisze, oraz dzieła każdego rodzaju. — Wykonanie szybkie i staranne po cenach ---- nader przystępnych. ----

POZNAŃ, WIELKIE GARBARY 20

TELEFON Nr. 3406 - - - - - - - - TELEFON Nr. 3406

Materjał stolarski,
budowlany.
kupuję i sprzedaje
Ignacy Konieczny
Poznań Tama Garb. 4/5.
Skład drzewa. 858

Kupuję
topole okrągłe
w mniejszych i większych partjach. Zgłoszenia do Administr. Rynku Drzewnego pod **938.**

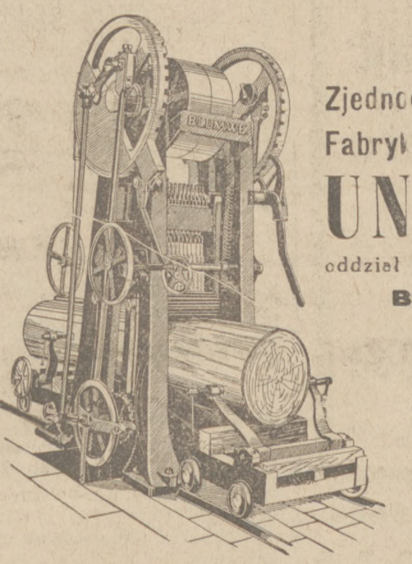
847
Dostarczamy
w ładunkach wagonow.
materjały budowlane stolarskie i kołodziejskie we wszelkich grubościach
deski i bale sosnowe
„ „ dębowe
„ „ bukowe
„ „ jesionowe
„ „ brzozowe
„ „ klonowe
„ „ grabowe itd.

Mamy też wyżej wymienione materjały suche stale na składzie. Przyjmujemy również zamówienia na dostawy dla większych budowli, fabryk mebli i maszyn podług podanych rozmiarów. Na życzenie służymy odpowiednimi ofertami.
„HURTOWNIA DRZEWNA" T. z o. p.
Poznań
ul. Strzelecka 15
Telefon 2014

1241
Bukowe okrąglaki,
bale, deszczułki — towar eksportowy — w dowolnych wymiarach dostarcza
Inż. E. Oziębło
Krzeszowice p. Krakowem.

Kierownik tartaku,
poszukuje posadę na 2 lub 3 gatrowym tartaku od zaraz lub później. Łask. oferty pod **Nr. 1240,** do eksped. Rynku Drzewnego.

Długoterminowe SPŁATY

Zjednoczone Fabryki Maszyn
UNIA Tow. Akc.
oddział **C. Blumwe i Syn**
Bydgoszcz

Największa wydajność!

Patentowany posuw!

276

Na oryginalnych szwedzkich łożyskach rolkowobeczułkowych

Naszą obecną konstrukcją traków z wolną ramą naśladuje siedem zagranicznych fabryk, ztąd dowód pierwszorzędnej konstrukcji

Prospekty i kosztorysy bezpłatnie. Na żądanie wizyty inżynierów

---

1218
JAN DOMERACKI, budowniczy
Telefon nr. 16-67 **POZNAŃ** Wały Jagiełły 4/6
Tartak parowy w Sierakowie, pow. Międzychód
Poleca: materjał tarty, kantówkę, deski podłogowe itd.
Kupuje: drzewo okrągłe do tarcia.

JÓZEF SCHENK **Handel drzewa**
Poznań Wiel. Garbary 31
poleca i kupuje:
wszelkie gatunki materjałów stolarskich, budowlanych, kantówkę, belki, towary kołodziejskie.
z swoich składnic:
w Poznaniu ul. Wielkie Garbary i Estkowskiego. 470

POTRZEBNE ZARAZ
5—6 wag. z 26 i 30 mm. hebl. i szpuntowane
sosn. deski podłogowe
wymiar po heblowaniu i bez pióra loko wagon Poznań.
Wojciech Paetz — Skład drzewa **Poznań,**
731 Przemysłowa 28b — Telefon 1412

Iglaste drewno kopalniane
według naszych rozmiarów porznięte franko niem-pols. granica
kupuje 964
Holzhandlung Klapheck, G. m. b. H.
Oberhausen Rhld.

DESKI i BLOCHY
sosnowe odziomkowe i czubkowe **niesówkowe**
734 dębowe, grabowe, bukowe, jesionowe, klonowe, brzostowe, brzozowe, olchowe, **deski podłogowe,** kantówki, łaty, szalówki, deski obrzynane oraz wszelkie inne materjały drzewne
poleca po cenach bezkonkurencyjnych
Kaź. Gorgolewski i Ska
Skład drzewa
Poznań
ulica Mostowa nr. 17a

POTRZEBUJĘ
szczapy i wałki olszowe, dębowe i bukowe 1 do 2 mtr. dług., od 14 cm. ∅ wzwyż
wałki sosn. korow. 1 mtr. dług. od 8 do 20 cm. ∅.
O szczegółowe oferty franko Poznań prosi 944
J. KRZYŻANOWSKI - EXPORT DRZEWA
Poznań, Św. Marcin 39. tel. 17-41

Na sprzedaż
600 m³ sos. obrz. kantówki od 8/8—16/16 prz. dł. 4,50 m.
Towar suchy — zdrowy.
Tartak Parowy
PŁOSKOSZ przy TUCHOLI
Tel. 52 1209

CARL BUMKE
BYDGOSZCZ
Telef. 89. Kanałowa 12.
SKŁAD DRZEWA UŻYTKOWEGO
poszuk. i sprzedaje
sosnowy i olchowy
materjał tarty 1196
w wszelkich rozmiarach.

Poznańska Spółka Drzewna T. A.
Poznań, św. Marcin 52/53
poleca wszelkie gatunki materjałów stolarskich, budowlanych i kantówki
ze swoich składnic:
w Poznaniu, ul. Głogowska 109/110, Gnieźnie, Powidzu, Nowejwsi pow. Strzelno, Kruszwicy, Grodzie, Swarzędzu, Wrześni, Inowrocławiu, Rawiczu, Gąsawie i Pleszewie. 1

POSZUKUJE SIĘ OKRĄGLAKI!
KUPUJEMY WIĘKSZE ILOŚCI
olchy z wołyń. moczarów
do łuszczenia (na forniery)
1171 Oferty uprasza się pod **„Erste Hand"** do
RUDOLF MOSSE - Wien I, Seilerstätte 2

934

ANTHON

Maszyny-specjalne

do fabrykacji beczek
a mianowicie dla piwa — wina — oliwy — nafty — cementu — masła — farb — chemicznych produktów
Maszyny do fabrykacji wełny drzewnej — obcasów drzewnych — kopyt obuwniczych — trzonków pp.

ANTHON & SONNER

Mashinfabrik og Jernstoberi
KOLLUND-OSTERSKOV, Post Norre-Smedeby 45 Danmark

1211 **Tartaki** **J. PAŁUCKI Senj.** - - - **TUCHOLA** - - -

ma na składzie **materjały stolarskie i budowlane**, przyjmuje zamówienia na **różne półfabrykaty** oraz **przeciera** na cudzy rachunek **surowiec** w większych i mniejszych partjach

Warunki dogodne. - - Ceny konkurencyjne.

MESSER, RHINOW i S-ka
TARTAKI PAROWE — HEBLARNIE — ZAKŁADY SZPUNTOWNICZE
KORONOWO — TELEFON 31. 1210
POLECA:
MATERJAŁ EKSPORTOWY i BUDOWLANY

Ogłoszenie przetargu ofertowego.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach rozpisuje przetarg publiczny na wykonanie budowy magazynu dla Odcinka Drogowego na stacji Boronów.

Bliższe postanowienia o wnoszeniu ofert, warunki wykonania budowy, plany, formularze ofertowe i t. d. można przeglądać, a formularze ofertowe i kosztorysowe nabywać, począwszy od dnia 25 września 1928 r., w Wydziale Drogowym, w pokoju nr. 303 w wymienionej Dyrekcji Kolei Państwowych w godzinach urzędowych od 10 do 13.

Odnośne oferty, które można sporządzić tylko na przepisanym formularzu, należy złożyć odpowiednio ostemplowane i zapieczętowane, z napisem: „Oferta na budowę magazynu dla Odcinka Drogowego na stacji Boronów" najpóźniej do dnia 19 października 1928 r., do godziny 10, do skrzynki ofertowej w Dyrekcji.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godzinie 11, w pokoju nr. 302.

Katowice, dnia 14 września 1928 r.

Dyrekcja Kolei Państwowych.

Żołędzie

świeżego zbioru
do jesiennych wysiewów
polecamy detalicznie i wagonowo
i prosimy o wczesne zamówienia
Składnica Nasion Leśnych
PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO i RYNKU DRZEWNEGO
Poznań — Wielkie Garbary 20
Telefon nr. 18-20

HURTOWNIA i EKSPORT DRZEWA
Konrad Barczyński i S-ka
Tel. 18-74 POZNAŃ, ul. Pocztowa 28 Tel. 18-74
668 Adres telegr. „Drewnopol" kupuje
drzewo okrągłe i tarte, oraz całe drzewostany

Urząd Miejski L: 12.033/28

Przetarg ofertowy

Urząd miejskie w Tustanowicach odda w drodze przetargu publicznego

Wykonanie budynku 7-klas. szkoły ruskiej

w Tustanowicach.

Wszelkich informacji udziela miejski Oddział techniczny w Tustanowicach, gdzie też są do przejrzenia szczegółowe plany w godzinach urzędowych.

Oddanie robót nastąpi na podstawie osobnej umowy, oparty na cenach jednostkowych wyłącznie koncesjonowanym budowniczym.

Oferty obejmujące roboty przewidziane przedmiarem z cenami jednostkowemi (cyfrowo i słowami) należy wnieść w zapieczętowanych kopertach do dnia 8. X. 1928 o godz. 12 w poł.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu w Urzędzie miejskim w Tustanowicach o godz. 14-tej 2 popoł.).

Do oferty należy dołączyć poświadczenie Kasy miejskiej w Tustanowicach na złożone wadjum wysokości 5% oferowanej kwoty

Urząd miejski zastrzega sobie:
1. prawo częściowego wykonania robót zależnie od kredytu.
2. dowolny wybór oferenta.
3. prawo przeprowadzenia dodatkowego ustnego przetargu

Tustanowice, dnia 22. IX. 1928.

Vice Burmistrz — **J. Makar.**

Woźniak i Ska, Handel drzewa — **Tel. 332.**
Inowrocław, ul. Mała, Andrzeja 5. 1180

Kupuje i sprzedaje

Deski i bale sosnowe odziemkowe, czubkowe i obrzynane, szalówkę, łaty, obladry i drągi. Kantówkę, podłogę i inne drzewa do budowli podług listy. Dębinę, buczynę, brzezinę, jesion i t. p. w stanie okrągłym i tartym. Dzwona, szprychy i dyszlę oraz drzewo opałowe.

Deski stolarskie i bale,
gotowe podłogi, belki, kantówkę
we wszystkich używanych grubościach, dostarcza najprędzej i korzystnie 1197
ARTUR AREND Bydgoszcz Błonia 5. Tartak Parowy Kruszyn Kr.
stacja kolejowa Rynarzewo. Telefon Rynarzewo 6.

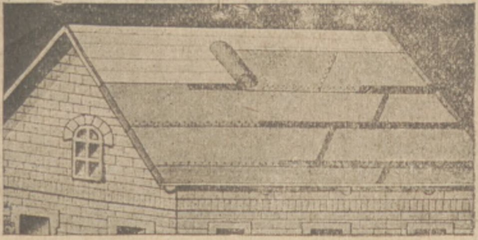
Okorowane wałki sosnowe zdrowe, białe,
kupi franko wagon Kaczory
Heinrich Schroeder & Co.
G. m. b. H.
1231 **KALLIES i POM.**

Przetarg.

na roboty stolarskie, ślusarskie i szklarskie

dla budowy domu mieszkalnego przy ul. Grunwaldzkiej i Stolarskiej w Poznaniu.

Bliższe szczegóły w Orędowniku Urzędowym stol. miasta Poznania.

Specjalna papa asfaltowa „KORIOLIT"
do krycia dachów

wolna od smoły i bezwonna, nie wymaga smołowania tak po ukończeniu pokrycia, ani konserwacji i naprawy przez długie lata. „KORIOLIT" jest odpornym na ogień przenośny i nadaje się do krycia budynków wszelkiego rodzaju także starogontowych — „KORIOLIT" wypada taniej od podwójnego krycia zwykłą papą dachową, dając ponadto pokrycie trwalsze i ładniejsze, gdyż ma kolor blachy ocink „KORIOLIT" dostarcza wyłączny reprezentant

„MATERJAŁ BUDOWLANY" T. A., Poznań, Sew. Mielżyńskiego 23
Telefon 2976 i 3874. [1246

Oddział w Bydgoszczy ul. Florjana 8, tel. 2018
„ w Toruniu ul. Żeglarska 27, telefon 643
Biuro Sprz. **w Grudziądzu, ul. Ogrodowa 23, tel. 950.**

P. in. „Koriolit" nabyła Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w ilości przeszło 15 tysięcy mkw.

Przetarg.

Na sprzedaż 103.44 m³ kantówki sosnowej I kl., 36.44 m³ bali sosn. I i II kl., 100.34 m³ desek sosn. I kl, 453.34 m³ desek sosnowych II i III kl., 71 75 m³ bali jodł. I kl. i 14.97 m³ desek jodłowych II kl. z tartaku państw. Garbatce odbędzie się **dnia 11. października 1928 r.** o godz 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej 53.

Informacji udziela Dyrekcja L. P. w Radomiu oraz N-ctwo Garbatka przy st. kol. Garbatka.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

ŻEGLARZ POLSKI

TYGODNIK
poświęcony sprawom żeglugi morskiej i rzecznej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb i zadań ŻEGLUGI POLSKIEJ.

Siódmy rok istnienia! **Siódmy rok istnienia!**

Podróże morskie I sport wodny. Kronika portowa.

Kronika światowa żeglugi i budowy okrętów.

Prenumerata „Żeglarza Polskiego" wynosi rocznie **12** zł. półroczn. **6** zł.; kwartaln. **3** zł., łącznie z miesięcznikiem „Morze", ilustrowanym organem Ligi Morskiej i Rzecznej, **20** zł. rocznie, **10** zł. półrocznie, **5** zł. kwartalnie.

Adr. Red. i Admin.: Tczew, ul. Strzelecka, 5. - Konto P. K. O. 170044.
Okazowe numery na żądanie. 7

Almanach Żeglarza Polskiego 1927-28.
bogato ilustrowana książka podręczna
Cena 4,- zł., dla prenum. rocznych **2,50 zł.**

ZAKUPUJEMY STALE ZA GOTÓWKĘ
objekty leśne, drzewostany wszelkiego rodzaju i kopalniaki.
Zachodnie Towarzystwo dla eksportu drzewa Sp. z o. o.
KRAKÓW, DUNAJEWSKIEGO 9
15

Ogłoszenie.

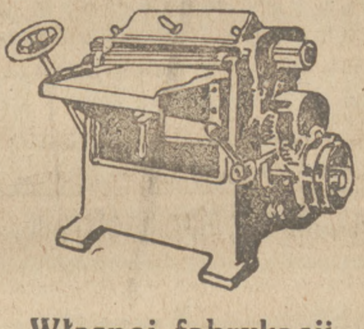
Nadleśnictwo Szereszewskie w Prużanie ogłasza, że w dniu **18 października 1928 r.** o godzinie 12-tej w południe, w lokalu Nadleśnictwa w Prużanie, odbędzie się licytacja drogą przetargu ustnego i za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż drzewa na pniu systemem powierzchnionym:

Ilość jednostek licytacyjnych	Powierzchnia w ha	Użytek		Opał		Ogólna wartość w zł
		tward.	mięk.	tward.	mięk.	
13	30,61	88	4214	530	3114	130,335,00

Szczegółowych informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Białowieży i Urząd Nadleśnictwa w Prużanie.

1235 **Nadleśnictwo Szereszewskie.**

TELEF. 36

TELEF. 36

Własnej fabrykacji
obrabiarki do drzewa
najnowszej konstrukcji i solidnej budowy.
Kompletne urządzenia stolarń i fabryk mebli
polecają po cenach umiarkowanych
S. SAMULSKI i Sp. + PLESZEW
FABRYKA MASZYN i ARMATUR
ODLEWNIA i KOTLARNIA. 758

Zakupujemy stale za gotówkę
kopalniaki sosnowe
świeżego cięcia od 8 — 22 cm w czubku
1031 Pisemne oferty proszę skierować pod:
Firma **Robert Dupuis,** POZNAŃ, Młyńska 2 II
telefon nr. 1370 - telegr. Dupuis Poznań.

Przetarg konkursowy.

Magistrat m. Jędrzejowa, Województwa Kieleckiego ogłasza przetarg konkursowy

na całkowite wybudowanie 2-ch studzień artezyjskich w m. Jędrzejowie.

W ofertach winny być podane koszta oddzielnie za wiercenie i oddzielnie za inne urządzenia.

Termin nadsyłania ofert do dnia 8. października 1928 r.

Magistrat.

Przetarg.
na roboty stolarskie

dla budowy Szkoły Powszechnej na Winiarach. Bliższe szczegóły w Orędowniku Urzędowym stoł. miasta Poznania.

Przetarg
na urządzenie centralnego ogrzewania

w garażu na Przepadku. Bliższe szczegóły w „Orędowniku Urzędowym stołecznego miasta Poznania".

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.